

Dzīves rūdījums

Tā bija barga ziema: mežos gāja bojā putni, nosala augļu koki, skolu jaunākajās klasēs uz laiku pārtrauca mācības. Cik labi tādā laikā sēdēt mājās uz silta mūrīša, palasīt iemīļotu grāmatu un nekur neiet...

«Jā, var neiet.» sevi pasminēja jauns puisis karēivja formas tērpā, «kad ir no kā pārtīkt, ir mīloši vecāki. Vārī ģimenes lokā pastāidītīt par armijas gaitām, pagāidītīt siltāku laiku un varbūt arī siltāku darba vietu.»

Sava mūža 23 gadus Zigmunds Vanags bija piedzīvojis dažādas dienas. Tās saturēja daudzās krāsas, bet visvairāk te bija skarbu toņu. Viņš auga bez vecākiem, pie svešiem cilvēkiem, agri nācās iepazīties ar darba dzīvi. Sakumā ganu gaitas pie apkārtnējiem saimniekiem, vēlāk, kad bija mazliet paudzies, salīga par puisī. Gabals maizes bija jānopelna sūriem sviestiem.

Kad nodibinājās pirmie kolhozi, jauniešis sāka strādāt par piekabīnāji. Un savu prieku: reiz istais traktorists nebija darbā, bet brigādiēris uzstāja, ka lauks katrā ziņā jāuzar. Vai nevarot viņš pamēģināt. Bez traktorista tiesībām likumīgi jau neesot, tomēr... Zigmunds Vanags pamēģināja un uz visu mūžu saslima ar mīlestību uz tehniku.

...Tā, domās Jēgrimis, puisis jau atrādās sauras un garas, brūnien deļiem apstāstas, barakas priekšā.

«Līvānu kūdras fabrika» — vēstija pie tās piestiprinātā plāksnīte.

«Jūs tikai pagājušo nedēļu pārnācāt no armijas?» direktors pētīja Zigmunda Vanaga papirus.

Puisis, pieradis pie armijas disciplīnas, sasiļēja karēivja stājā un atbildēja: «Tiesi tā!».

«Es redzu, jums ir traktorista tiesības.» turpināja direktors. «Mums te, fabrikā, ir viens parvecs dīzeļa vilcējs. Vācu markas. Varbūt pamēģināsiet?»

Tās bija 1955. gada pēdējās dienas. Ar jauno gadu Zigmunds Vanags stājās darbā Līvānu kūdras fabrikā. Sākās jauns posms viņa dzīvē. Un uzreiz jāpiebilst: te viņš strādā arī tagad. Tā ir Zigmunda Vanaga pirmā un droši vien arī pēdējā darba vieta.

Piecdesmito gadu vidū Līvānu kūdras fabrikas puvrs stipri atšķīrās, kādu to redzam šodien. Visi smaigie darbi bija jāveic ar rokām.

Ar standarttīpstu dienā nācās nokarjera izsviest ap tukstoši noteiktas formas kūdras ķieģeļi. Vedēji ar ķeru pā dēļi šo produkciju aizdžina līdz kļajlaukumam, kur kūdru žāvēja. Daži strādāja bez vedējiem. Paši sasveda kūdras ķieģeļu kau-dzīti karjera malā, tad kapa ārā, piekrāva ķerras un dzina tās uz kļajlauku. Tas bija vienmuļš, nogurdinošs darbs.

Sākums jaunajā strādniekā Zigmunda Vanaga iedvesa grūtsirdi-

bu. Taču pēc kāda laika viņš ar šo darbu aprada. Dzīve rādīja, ka nākotnē viss būs citādi: nāks varēnas mašīnas, purvā ierīkos dzelzceļus.

Bet cilvēki — vai tie varēs būt tādi paši? Nē, viņiem jākļūst izglītotākiem, gudrākiem. Var jau atbraukt no ceturienes kāds speciālists, bet pamats jārada no pašu vidus. Un vai te būs vieta puisim ar 7 klašu izglītību?

Bija savādi cilvēkam, kam jau pāri trīsdesmit, sesties skolas sola kopā ar nenobriedušiem jaunekļiem, kuriem vēl prātā nerātības.

Sevi lika manīt arī intensīvā darbā pavadītā diena, ģimenes rūpes. Smieklīgi: viņam — skolniekam pašam bija jāpārbauda meitas Zigrīdas sekmes. Taču ir jāmācās — cita ceļa nav.

Ari vidusskolas diploms vēl neko nenožimēja. Jāierokas pašā dzīves serdē. Kūdras fabrika arvien tālāk purvā būvēja dzelzceļu, bija vajadzīgi labi speciālisti — no pašu vidus. Un atkal Zigmunds Vanags mācījās. Soreiz Daugavpils dzelzceļa tehnikumā.

Bet vai dzelzceļa tehniķa meistara diploms — viss...? Un atkal, kā pirms daudziem gadiem, gan-driz vienlaikus saņemot diplomu un PSKP biedra karti, Zigmunds

Vanags saprata, ka tas ir tikai turpinājums: būs citi pienākumi, daudz atbildīgāki par iepriekšējiem. Tikai tā ir verts dzīvot.

... Nemanot aizrit laiks, un nēmani, ka tumšajos matos jau ieauzas sirni pavedieni, ka esi jau vecčēvs. Bet vai var teikt — man pietiek. Vēl jādeg, jādzīvo pilnvērtīga dzīve. Bez tiešā darba dzelzceļa meistaram Zigmundam Vanag-

gam ir daudz sabiedrisko pienākumu. Viņš ir fabrikas partijas pirmorganizācijas sekretāra vietnieks, Līvānu pilsētas padomes deputāts.

So pienākumu pildšana prasa arī atpūtai paredzēto laiku.

Cilvēks iztur. Komunistis Zigmunds Vanags nekautrējas apgalvot, ka arī šodien viņš ir vēl skolnieks. Dzīve viņu rūdījusi par istu viru.

Attēla: Zigmunds Vanags atpūtas brīdī.

K. AMATNIEKS

N. DEREPOVKAS foto